ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
43

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

Literatura:

Diviš, J. – Kolbinger, D. 2002 (v tisku): Paleolitická stanice u Přestavlk, AMS II.

Drechsler, A. 2002 (v tisku): Počátky osídlení katastru Přestavlk.

Klíma, B. 1975: Nová paleolitická stanice u Přestavlk. Přehled výzkumů 1974, 9.

Klíma, B. 1978: Paleolitická stanice u Přestavlk, okr. Přerov, AR 30, 5-13.

Summary:

Additional collection from the site of Přestavlky (cf. Klíma 1978) expands the database of this Aurignacian site of the Morava-type.

RADSLAVICE (okr. Vyškov)
SV okraj obce. Mladý paleolit. Ojedinělý nález. Povrchový sběr. Uložení: Muzeum Vyškovska (i.č. A 11 100-11 103).

Povrchovým sběrem na poli při SV okraji obce byla v září 2001 získána malá kolekce štípané industrie. Jedná se o čepelku s plošnou a postranní retuší, trojúhelníkovité až lichoběžníkovité úštěpové škrabadlo, jádro a neretušovaný odštěpek, vše z pazourku potaženého mléčně bílou patinou. Nálezy nesou rysy gravettské až epigravettské industrie, a můžeme je tedy datovat do mladšího paleolitu.

Tomáš Zeman, Muzeum Vyškovska

Summary:

A small chipped industry collection, made from light white patinated flint, was found on the northeastern margin of the village of Radslavice. The artifacts belongs to the Upper Paleolithic, based on their character, probably to the Gravettian-Epigravettian.

RUDICE (okr. Blansko)
U Vodárenského zařízení. Paleolit. Ojedinělý nález. Povrchový sběr.

Roku 2000 byl koupí získán velice zajímavý křišťálový artefakt. Artefakt našel P. Konečný na poli východně obce asi 50 m od vodárenské budovy. Jde o oboustranné vysoké drasadlo. Jako surovina byl využit krystalický křišťál, v jehož poměrně čiré hmotě můžeme pozorovat shluky drobných bublinek seřazených do šmouh a pruhů. Na dorzální části nástroje se zachoval původní povrch, který je otřelý až jemně skulptovaný se „srpovitými útvary" a prozrazuje původ suroviny z části lehce omletého krystalu. Tento druh povrchu často nese křišťálová surovina vyskytující se v deluviálních sedimentech v oblasti Rousměrov, Bobrůvka aj. na Žďársku; odtud asi použitá surovina artefaktu pochází. Podle charakteru jej lze datovat do širšího období středního a mladšího paleolitu. Ze stejného prostoru, jako je křišťálový artefakt pochází silicitová industrie datovaná do období aurignacienu a poukazující na existenci stanice (Valoch 2000, 113).

Milan Vokáč, FF MU Brno

Literatura:

Valoch, K. 2000: Paläolithische Freilandfundstellen in nördlichen Teil des mährischen Karstes. Acta Mus. Moraviae, Sci. soc. 85, 109-120.

Summary:

A steeply retouched double sidescraper made from rock crystal was found at a possible Aurignacian site (Valoch 2000, 113) near the water plant in the Rudice.

SKLENÉ NAD OSLAVOU (okr. Žďár nad Sázavou)
Sklenský rybník. Paleolit (?). Ojedinělý nález. Povrchový průzkum.

Při terénním průzkumu výskytů křišťálové suroviny na Žďársku byl dne 2. 12. 2000 zjištěn možný paleolitický artefakt. Nález byl vyzdvižen v SV části vypuštěného Sklenského rybníka ležícího asi 2 km S obce. Místo nálezu leží v nadmořské výšce 553 m při hranici s k. ú. Bohdalec (ZM 1 : 10 000, mapa 24-13-11 95 mm S s. č. a 43 mm V s. č.). Jde o lichoběžníkovou čepel z krystalického křišťálu, jejíž povrch je výrazně matný se zaoblenými hranami. Zajímavý je matný povrch, zatím však není jasná geneze tohoto ohlazení předmětu. Může jít o abrazi povrchu v důsledku transportu v deluviálních hlínách nebo je to eolické opracování artefaktu v případě jeho dlouhého odkrytí na povrchu a není vyloučena ani možnost koroze v důsledku chemického leptání. Předmět je s největší pravděpodobností artefakt snad z období paleolitu a může patřit k okruhu křišťálových industrií nalézaných v širším okolí lokality (Rousměrov, Suky, Bobrůvka, Netín aj.) (Přichystal 1989, 86-87; Vokáč-Holub 2001, 118).

Milan Vokáč, Martin Moník, FF MU Brno

Literatura:

Přichystal, A. 1989: Zdroje křišťálové suroviny v pravěku na Moravě, Geologický průzkum 3, 86-87.

Vokáč, M., Holub, P. 2001: Netín (okr. Žďár nad Sázavou), PV 42 (2000), 118.

Summary:

A probable Paleolithic artifact made from rock crystal was found in the Sklenský Pond near Sklenné nad Oslavou.

SLAVICE (okr. Třebíč)
„Achtele". Mladý paleolit. Ojedinělý nález. Povrchový sběr.

V polní trati „Achtele" západně obce byl nalezen ojedinělý artefakt (obr. 16). Jedná se o čepel s okrajovou retuší. Materiálem je bílé patinovaný silicit severské provenience. Nález by mohl souviset s podobnými nálezy z Kožichovic (Koštuřík a kol. 1987).

Petr Škrdla, AÚ AV ČR Brno

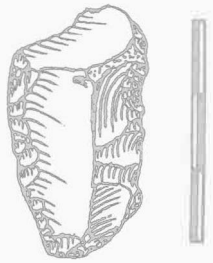

Obr. 16. Slavice, „Achtele". Retušovaná čepel.
Slavice, „Achtele". A retouched blade.

Literatura:

Koštuřík, P., Kovárník, J., Měřínský, Z., Oliva, M. 1987: Pravěk Třebíčska. Třebíč.

Summary:

An isolated artifact was found in the „Achtele" field near Slavice. A white patinated laterally retouched blade is made from silicite of a northern provenience.

SVITÁVKA (okr. Blansko)
Bývalá cihelna V obce. Paleolit/časný středověk. Datování C14. Uložení: NM Praha.

Při geologickém mapování v roce 1962 byla v profilu bývalé cihelny popsána výplň erozní rýhy tvořená složitou sérií spraší, svahových a ronových uloženin a půd posledního interglaciálu a glaciálu (Smolíková – Ložek 1963). V podloží poslední würmské spraše tuto sekvenci uzavíral horizont původních sedimentů typu černozemě. Byl členěn splachovými polohami, obsahoval uhlíky a část skeletu juvenilního jedince, pravděpodobně ženy. Z téhož horizontu získal dodatečně B. Klíma (1963) čtyři paleolitické artefakty.

Na základě této celkové situace byl lidský skelet přiřazen ke gravettské populaci Moravy a morfologicky srovnáván např. s (rovněž problematickým) nálezem Brno 3. Stratigrafie však na základě nových poznatků toto datování nepotvrzovala: půdy typu černozemě se totiž tvořily ve starší, max. střední části würmského glaciálu (srv. Stránská skála), takže v gravettienu byl jejich vývoj již ukončen (Svoboda a kol. 1994, 125). Současně se upozorňovalo na typ fosilizace a zbarvení kosti, který odpovídá spíše holocennímu stáří.

V rámci projektu přímého datování lidských fosilií pomocí C14 vybral V. Kuželka ze skeletu uloženého v Národním muzeu v Praze samostatný fragment klenby lebeční o velikosti 10 x 5 mm. Výsledek měření je následující:

1180 ± 50 BP (GrA-13711)

Tento výsledek potvrzuje určité předchozí pochybnosti o stáří nálezu, vyplývající ze stratigrafické pozice i ze stupně fosilizace skeletu. Pravděpodobněji se jedná o pohřeb časně středověkého stáří, zahloubený do spraše až na úroveň pleistocenních půdních sedimentů a spraší opět vyplněný, aniž by kontury předpokládané jámy byly v profilu patrny.

Jiří A. Svoboda, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Klíma, B. 1963: Die Entdeckung eines pleistozänen Menschen bei Svitávka. Přehled výzkumů 1962, 2-3.

Smolíková, L. – Ložek, V. 1963: Interglaciál a nález pleistocénního člověka u Svitávky. Časopis pro mineralogii a geologii 8, 189-197.

Svoboda, J. a kol. 1994: Paleolit Moravy a Slezska. Brno.

Summary:

Recent C-14 dating of a fragment of human bone from a juvenile female skeleton found in Svitávka in 1962, and classified originally as Upper Paleolithic (Gravettian), confirmes earlier doubts about the Pleistocene age of this specimen and places it, instead, to the Early Medieval period.

TVAROŽNÁ (okr. Brno-venkov)
„Za Školou". Bohunicien (?). Sídliště. Povrchový sběr. Uložení: AÚ AV ČR Brno.

Při povrchovém průzkumu, který uskutečnil v září roku 1990 Petr Kos, byly na katastrálním území obce Tvarožná v trati „Za Školou" (obr. 17)

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.
All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00